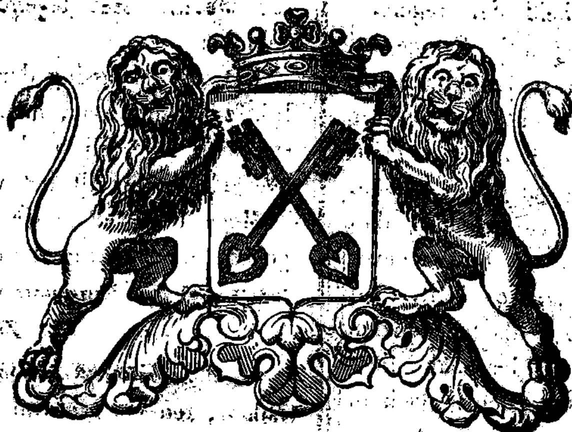
1851. N°. 78.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 30 JUNIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 28 Junij.

De Ed. Achtb. Raad dezer stad heeft in hare Vergadering van den 26sten dezer op voordragt van HH. Curatoren, tot tweeden Praeceptor aan het Stedelijk Gymnasium alhier benoemd den Heer Dr. E. J. Kiehl en tot Onderwijzer in de Nederduitsche taal en Letterkunde den Heer E. A. te Winkel.

— In het tweede kiesdistrict te Rotterdam, is bij herstemming tusschen de Heeren Mr. J. van Stolk en J. H. C. van der Kun, de eerste met 120 stemmen tot lid der Prov. Staten van Zuidholland verkozen; de laatste verkreeg 83 stemmen.

— Gisteren is te Hellevoetsluis binnengekomen 's Lands stoomschip Cycloop als eerste haringjager van de visscherij, met 22 ton, welke tegen f 800 de ton is verkocht.

— De Prov. Commissie van Onderwijs in Zuidholland zal den 21sten Julij en volgende dagen vergaderen tot het afnemen van Examen.

— De prijs van f 1,000 door Z. M. den Koning bij de laatstgehouden harddraverij op het Loo uitgeloofd, is gewonnen door den Heer J. C. Sablerolle, te Zegwaard, met de bruine blesmerrie, genaamd de Vlugge, bereden door den Heer A. Visser, te Soetermeer woonachtig.

— De *Kamper Courant* meldt, dat het beste eilander hooi van de nieuwe snede, thans grif verkocht wordt voor f 12 de 500 Ned. ℔.

— Men verneemt dat het voornemen, om eene verbinding tusschen de Belgische spoorwegen en den Rhijnspoorweg te maken, onderworpen geworden zijnde aan het oordeel van onzen waterstaat, door dezen de meening is geuit dat die vereeniging met de minste bezwaren zoude kunnen tot stand komen tusschen Mechelen en Veenendaal, gaande langs Turnhout, Tilburg, 's Bosch, Lith en Tiel, en dat de uitwerking van dit plan zoude zijn opgedragen aan den Heer Ingenieur Fijnje.

— Uit België schrijft men dat het onweder van Zaturdag ll. op onderscheiden plaatsen groote schade heeft verwekt; in het kanton Fexhe-Slins in Luik was al het gewas vernield.

'S GRAVENHAGE, 28 Junij.

Z. M. heeft benoemd tot Officieren bij de Arrondissements-Regtbanken te Roermond, Dordrecht en Brielle, de Heeren Mrs. R. Twiss Tzn., P. A. Sander, J. C. M. van den Honert, thans Substituut-Officieren bij de Arrond.-Regtbanken te Gorinchem, Dordrecht en Brielle.

— Bij besluit van den Minister van Binnenl. Zaken van den 24sten dezer, is tot Lector in de Ontleed- en Natuurkunde van den Mensch, aan de Geneeskundige School te Rotterdam benoemd Dr. Q. J. Goddard, Prosector aan genoemde school, en zulks ter vervanging van Dr. A. M. Ledeboer, op diens verzoek eervol ontslagen.

— H. K. H. Prinses Frederik is Donderdag uit Berlijn op het Huis de Pauw aangekomen.

— Gisteren avond zijn in de residentie de gewone geschenken van nieuwe haring aan Z. M. den Koning HH. KK. HH. de Prinsen Frederik en Hendrik en den Commissaris des Konings aangeboden.

— De Minister van Binnenl. Zaken heeft tot het afnemen van het eindexamen van eenige kweekelingen der Koninkl. Akademie te Delft, die aldaar zijn opgeleid voor de betrekking van Oost-Indisch ambtenaar der eerste en tweede klasse, eene speciale commissie ingesteld, waarvan tot leden zijn benoemd de Heeren:

G. Simons, Directeur der Akademie, Voorzitter; D. Lenting, Predikant, vroeger te Batavia, nu te Zeist; J. D. van Herwerden, laatst Resident van Madioen, nu met verlof te 's Gravenhage; J. W. H. Smissaert, Gepens. Resident van Samarang, te 's Gravenhage; den Generaal-Majoor titulair Jhr. F. V. A. Ridder de Stuers, waarnemend Administrateur der koloniale bestellingen bij het departement van Koloniën; H. Beyerman, Hoogleeraar aan het Athenaeum te Amsterdam; T. Roorda, Hoogleeraar in de taal-, land- en volkenkunde van Nederl.-Indie, bij de Akademie; J. Pynappel en S. Keyzer, Leeraren in de taal-, land- en volkenkunde van Nederl.-Indie bij de Akademie.

— De begrootingen der kosten, zoowel van het Provinciaal bestuur, voor zoo veel het Rijksbestuur is, als die der enkel provinciale en der huishoudelijke inkomsten en uitgaven van de provincie Zuidholland, voor 1852, thans openbaar gemaakt zijnde, ontleenen wij daaraan de volgende slotsommen:

I. Provinciaal bestuur, voor zoo veel Rijksbestuur. 1°. Jaarwedden van den Commissaris des Konings, van de leden der Gedeputeerde Staten, van den Griffier en van de ambtenaren en bedienden bij de Provinciale Griffie f 48,650; 2°. vergoeding van reis- en verblijfkosten van den Commissaris des Konings, van de Staten, van Gedeputeerde Staten, van den Griffier en van de ambtenaren en bedienden bij de Provinciale Griffie f 8300; 3°. kosten van licht, brand en bureaubehoeften der Provinciale Griffie f 5300; 4°. schrijfloonen ter Provinciale Griffie betaald wordende f 2000; 5°. kosten van het onderhouden, schoonhouden en meubeleren der gebouwen, bestemd voor de vergaderingen der Staten en Gedeputeerde Staten en voor de Provinciale Griffie f 2300; 6°. huur van het gebouw, aan de provincie Zuidholland in eigendom toebehoorende en bestemd tot woning van den Commissaris des Konings f 2000; bureau van statistiek, memorie; totaal f 68,550.

II. Begrooting van enkel provinciale en huishoudelijke uitgaven. *a.* Inkomsten, batig slot der rekening van 1849, f 25,353.14; opbrengst van belastingen en heffingen, als op 's Rijks directe belastingen f 117,772.07; heffingen voor het gebruik van openbare wegen, werken en inrigtingen f 4000.34; baten en opbrengsten, spruitende uit voorwerpen, in eigendom aan de provincie toebehoorende, of die door de Provinciale Staten beheerd worden, als: verpachtingen, verhuringen enz. f 2595.00; ontvangsten van verschillenden aard en toevallige baten f 5435.95; opbrengst van buitengewone ontvangsten en opcenten op 's Rijks directe belastingen f 54,003.37; totaal der inkomsten f 209,167.87. *b.* Uitgaven. Jaarwedden der niet op de Provinciale Griffie, in dienst der provincie werkzame ambtenaren en bedienden f 3760; vergoeding van reis- en verblijfkosten, door hen te genieten f 4100; kosten van wegen en daartoe behoorende werken *Nihil*; idem van zeewerken f 43,640; havenwerken f 3914.56; rivierwerken f 22,930; kanaalwerken *Nihil*; duinbeplantingen f 2970; kosten van onderhoud van provinciale eigendommen en wegens die eigendommen verschuldigde lasten f 830; kosten van het *Provinciaal Blad* en ander drukwerk f 2700; idem van verpleging der arme krankzinnigen f 2000; uitkeeringen aan het rijk voor kwade posten f 5000; eventuele kosten op het werk der verkiezingen f 200; subsidiën voor kerken en pastorijen van den Hervormden en andere eerediensten f 12,000; idem van den Roomsch Katholijken eeredienst f 4000; subsidien ten behoeve van het onderwijs f 21,500; idem ten behoeve van wegen, veren enz. f 10,300; toelage, pensioenen en gratificatiën f 1350; vergoeding voor bewezene diensten, in het belang der provincie f 2760; subsidien van verschillenden aard f 2000; totaal der gewone uitgaven f 160,167.87; buitengewone uitgaven f 49,000; als: buitengewone werken aan de stranden en zeeweringen van Goedereede nabij het flaauwe werk f 20,000; buitengewone kosten voor het uitdiepen van den IJssel f 10,000; buitengewone subsidie, tot verbetering der wegen van Ouddorp op Middelharnis f 19,000. Totaal der uitgaven f 102,910; onvoorziene uitgaven en aanvulling van het ontbrekende op sommige posten van uitgaaf f 14,213.31; zoodat het geheel bedrag der provinciale en huishoudelijke uitgaven is geraamd op f 209,167.87, dat der inkomsten op f 209,167.87, vermoedelijk batig slot, *Nihil*.

— Het bedrag der sommen in Europa bijeengebragt voor voltooijing van den Dom te Keulen, en wel van 1842 tot 19 Mei 1851, beloopt ruim 6 ton gouds.

De Keizer van Oostenrijk gaf ruim f 10,000; de Koningin van Engeland f 6,000; de Groothertog van Baden f 2,000; de Prins van Lichtenstein f 1,100; de Koning der Nederlanden (Willem II) f 1,000, en de Koning van Hannover f 1,000.

Door bezoekers van den Dom, gedurende de jongste 9 jaren, in de daartoe aan de deuren geplaatste bussen gegeven, ruim f 8,000.

Op 19 Mei was er nog slechts in kas ruim f 18,000. Om het doel van den bouw te bereiken, is er nog eene aanzienlijke som noodig en men beklaagt zich dan ook, dat de ijver om het groote werk te ondersteunen, verflaauwt.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Uit het antwoord der Regering op het verslag door de Commissie van Rapporteurs over het wets-ontwerp tot regeling der gemeentebesturen, hetwelk bij de meerderheid met goedkeuring is ontvangen, ontleenen wij het navolgende:

Twee aanmerkingen van algemeenen aard gaan vooraf. De eerste betreft

hetgeen in het verslag genoemd wordt: »de eenvormigheid der regelen, welke voor alle gemeenten zonder uitzondering zijn ontworpen." Eenige leden zien hierin bezwaar. Zij achten dit »onvereenigbaar met de belangen van vele gemeenten in een land, waar zoovele kleine en slechts enkele zeer bevolkte gemeenten worden gevonden." De Regering meent zulke regelen te hebben voorgedragen, welke voor alle gemeenten, kleine en groote passen. Vergist zij zich hierin niet, en dat zij dit zou doen is niet aangetoond, dan behooren die regelen in de gemeentewet opgenomen te worden. De wetgever dient toch te bekrachtigen hetgeen hij overal noodig of nuttig oordeelt. Uit dien hoofde laat het ontwerp onderscheid toe, waar dit, zoo als ten aanzien van het getal der Raadsleden en Wethouders, door den aard der zaak, door de aanwezigheid eener grootere of kleinere bevolking wordt geëischt. Ook in andere opzigten gedoogt het ontwerp verscheidenheid van vormen en toepassing. De bevoegdheid echter der gemeentebesturen en hunne betrekking tot hooger magt, moet even als die der Provinciale Staten, eene en dezelfde wezen.

De andere, door sommigen op het ontwerp gemaakte algemeene aanmerking is, dat het eene »doorgaande strekking tot centralisatie" zou hebben. Na hetgeen hiertegen reeds door de meerderheid der leden is gezegd, meent de Regering te kunnen volstaan met een kort antwoord, betreffende de bepalingen, die als voorbeelden der centralisatie-zucht van het ontwerp zijn aangevoerd, en licht daar eenige bepalingen nader toe.

Nopens de *plaatselijke belastingen* bevat het antwoord dit:

De meeste leden hebben afgekeurd, dat al de gemeenten onder gelijke voorschriften zouden worden gebragt.

De Regering roept in de eerste plaats het antwoord in, hiervoren op gelijke bedenking, tegen de strekking van het ontwerp van wet in het algemeen gegeven.

Overigens gelooft zij, dat juist de voorgestelde regels ten aanzien der plaatselijke belastingen zooveel ruimte en speling laten, als de verscheidenheid van plaatselijke omstandigheden vordert.

Op welke gronden eenige leden de verpligte rangorde uit het oogpunt van het algemeen of gemeentebelang bestreden hebben, wordt in het verslag niet gemeld. Het Gouvernement kan dus die gronden niet toetsen.

Dezelfde leden meenen ook, dat men, door eene rangorde voor te schrijven, verder gaat, dan de Grondwet, die slechts algemeene regels wil, zou gedoogen. Is de bepaling, dat de gemeenten zich aan deze of gene belastingen bij voorkeur moeten houden, iets anders dan hetgeen men onder algemeene regels verstaat?

De Grondwet heeft algemeene regels gewild, ten einde, zoo veel mogelijk, voor te komen, dat de plaatselijke belastingen de algemeene belangen, die van 's Rijks schatkist en de belangen der gemeenten zelve, zouden schaden.

Dit doel ware niet of slechts zeer onvolkomen te bereiken, wanneer geheele vrijheid wierd gelaten om uit de reeks van belastingen, waarvan de heffing mogelijk moet worden gesteld, naar eigen inzigt te kiezen. Het behoeft toch geen betoog, dat niet alle plaatselijke belastingen in gelijke mate schadelijk zijn.

De bedenking omtrent »de aanvankelijke toepassing van het gevaarlijke stelsel der opklimmende belastingen," kan alleen slaan op de plaatselijke opcenten op de personele belasting, welke opcenten, volgens art. 242 en de daartoe behoorende tabel, in dezelfde gemeente, naar gelang van de huurwaarde der perceelen, tot een ongelijk getal, verschillende in de reden van 1—5, zouden geheven moeten worden.

Slechts de bruikers van perceelen van eene betrekkelijk geringe huurwaarde zullen minder dan de andere behoeven te betalen. Deze gedeeltelijke ontheffing scheen noodzakelijk, om de kwade posten op 's Rijks personele belasting niet te zeer te vermeerderen en om verlaging der aangifte van de huurwaarde van kleine percelen te mijden.

Beperking vooral der plaatselijke accijnsen en ook van de personele omslagen was hoofddoel bij het ontwerpen der voorgestelde regelen.

Daartoe was het noodig, in de eerste plaats de heffing van opcenten op de grond- en personele belasting tot een bepaald bedrag voor te schrijven. Dat voorschrift is niet nieuw. Bij het Kon. besluit van 4 Oct. 1816 werd bepaald, dat er, ten behoeve der gemeenten, 5 opcenten op de grond- en personele belastingen zouden ingevorderd worden, alvorens men tot andere belastingen kon overgaan, en art. 15 der wet van 12 Julij 1821 gebood de heffing van 5 en liet daarenboven die van nog 2 opcenten toe.

De bedenking, dat inzonderheid bij de voorschriften ten aanzien der plaatselijke opcenten op de grond- en personele belasting de verschillende toestand der gemeenten uit het oog verloren zou zijn, schijnt genoegzame wederlegging te vinden in de opmerking, dat de gemeenten die opcenten slechts dan tot het gestelde maximum zullen behoeven op te voeren, wanneer zij op middelen van verbruik, aan Rijks-accijns onderhevig, meer dan 100 pCt. van de hoofdsom van den accijns willen heffen.

In alle andere gevallen behoeven zij slechts tot 10 opcenten op de gebouwde eigendommen, tot 5 op de ongebouwde eigendommen en, zoo zij eene matige eigene directe belasting verkiezen, tot 15 opcenten op de personele belasting te gaan.

Wanneer overigens de Regering let op de betrekkelijk geringe verhooging, welke de aanslagen der belastingschuldigen, door de heffing van eenige weinige meerdere opcenten op de grondbelasting zullen ondergaan, en daartegen overstelt de vermindering van den last der accijnsen in vele gemeenten, dan kan zij niet ontwaren, dat in het ontworpen stelsel wezenlijk gevaar zou gelegen zijn, noch waarom het inzonderheid voor de middelklasse zoo drukkend zou wezen. Het tegendeel schijnt uit de behandeling in de Tweede Kamer gebleken.

Dat de toepassing der voorgestelde regels ook te Amsterdam niet onmogelijk zal zijn, kan, naar de Regering meent, juist uit de staten en verdere stukken, die zij bij haar antwoord op het verslag der Tweede Kamer heeft overgelegd, en uit het verhandelde aldaar worden afgeleid.

Mogt evenwel nader onderzoek leeren, dat het stelsel daar niet of niet geheel in werking kan worden gebragt, dan opent art. 255 van het ontwerp den weg om aan dat bezwaar te gemoet te komen.

Zitting van Vrijdag 27 Junij.

In deze zitting is ingekomen eene missive van den Minister van Binnenl. Zaken, ten geleide van den staat van het armwezen over 1849.

Van de Tweede Kamer zijn ontvangen de gisteren aangenomen ontwerpen van wet, tot verhooging van de Hoofdstukken II en IX *B* der staatsbegrooting van 1850. Verzending naar de afdeelingen.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het ontwerp der Gemeente-wet.

De Heer Bosch van Drakestein verklaart zich tegen het ontwerp, omdat de regelen nopens de plaatselijke belastingen, die daarin voorkomen, in vele plaatsen niet ten uitvoer gelegd zullen kunnen worden.

De Heer Insinger beschouwt het ontwerp dat nu aanhangig is, slechts als eene angstwekkende proefneming. Hij is tegen den census, omdat hoe meer men het kiesregt wil uitbreiden, hoe meer de zucht zal afnemen om het uit te oefenen. Verder klaagt hij over den geest van centralisatie en het stelsel van belastingen. Ten slotte zegt spr. dat hij geen aandeel hebben wil in de suprematie, die door dit ontwerp aan de gemeentebesturen wordt opgelegd, en zal tegen het ontwerp stemmen.

De Heer van Meurs verwacht, dat het tot stand brengen van deze wet zal doen blijken, dat zij den toets eener gezonde staatkunde kan doorstaan.

De Heer van Andringa de Kempenaer erkent dat de voordragt vele goede bepalingen inhoudt, doch er zijn bedenkingen bij hem overgebleven, vooral ten opzigte der heffing van de plaatselijke belastingen, die hem niet kunnen doen besluiten zijne goedkeuring te verleenen, en zal zich alzoo verpligt vinden tegen het ontwerp te stemmen.

De Heer van Wessem verklaart zich meda tegen het hoofdstuk der plaatselijke belastingen.

De Heer van Nispen van Pannerden vraagt, of het ontwerp met de Grondwet overeenstemt en of de regelen, die daarbij worden vastgesteld, overeenkomen met het algemeen belang, ontwikkelt zijne inzigt deswegens in ontkennenden zin, en vreest, dat, bij aanneming dezer wet, de laatste zweem van de vrijheid van het gemeentewezen zal worden vernietigd.

De Heer Cremers zal voor de wet stemmen. Hij vindt daarin niets ongrondwettigs en is in zijne beschouwing ten deze bevestigd geworden juist door hetgeen door den vorigen spr. is in het midden gebragt.

De Heer van Foreest zegt, na uiteenzetting zijner denkbeelden, zich te moeten verklaren tegen eene voordragt, welke in zoo vele opzigten in strijd is met de Grondwet.

Vervolgens heeft de Minister van Binnenl. Zaken eene uitgebreide redevoering gehouden, [Zie het bijvoegsel bij deze Courant] waarna de Heer van Nispen sommige stellingen des Ministers heeft beantwoord, en zijne eerste rede op sommige punten verduidelijkt. Hierop zijn de beraadslagingen gesloten en is de Gemeentewet *aangenomen* met 28 tegen 7 stemmen.

Vóór de Heeren van der Beken Pasteel, de Bruyn, van Meurs, Verhey van den Bogaard, van Swinderen, Cost Jordens, Beerenbroek, 't Hooft, van Royen, van Eysinga, de Villers de Pité, van den Dries, van Rhemen, de Brauw, van Beeck Vollenhoven, van Lidth de Jeude, Tonckens, van Sasse van IJsselt, van Ryckevorsel, Boxman, de Sitter, Cremers, Philipse, Regout, van Aylva van Pallandt, van Weel, van der Lek de Clercq en de Voorzitter.

Tegen de Heeren van Nispen van Pannerden, Borski, Insinger, Bosch van Drakestein, van Wessem, van Foreest en van Andringa de Kempenaer.

Afwezig de Heeren de Jonge van Ellemeet, Martens van Sevenhoven, Bosch en van Heeckeren van Wassenaar.

De zitting wordt verdaagd tot morgen.

Zitting van Zaturdag 28 Junij.

In deze zitting zijn achtervolgens, zonder beraadslaging de overige aanhangige wets-ontwerpen met algemeene stemmen aangenomen.

Waarna de vergadering tot nadere bijeenroeping is gescheiden.

UTRECHT, 26 Junij.

Gisteren heeft bij gelegenheid van het 215-jarig bestaan der Academie, de Gecostumeerde Optogt in 8 groepen plaats gehad, die duizende toeschouwers uitlokte.

Ten 5 ure stelde zich die optogt in beweging en trok, voorafgegaan en gevolgd door muziek door de stad. Zie hier de volgorde van den trein en de zaken en personen, die hij vertegenwoordigde:

I. *De Germanen*, 70 jaren na Christus. Claudius Civilis en Brinio, de hoofden der Batavieren en Friezen, brengen de Priesteres Velleda, door hen bij de belegering van Castra Vetera geraadpleegd, terug naar haren geheimzinnigen toren. Op de Romeinen veroverde wapenen en krijgsgevangenen voeren zij met zich.

II. *Het Christendom.* 719. De Friesche Koning Radboud met eenen stoet van grooten en geestelijkheid, op weg om den doop te ontvangen.

III. *Het Ridderwezen.* 1217. Willem I, Graaf van Holland, met zijnen

lijfstoet de stad Haarlem binnentrijdende, na zijne terugkomst van den kruistogt naar het Heilige Land.

IV. *Het Hofleven van den Graefelijken tijd.* 1296. Floris V met zijnen hofstoet ter jagt gaande.

V. *De Rederijkers.* 1500. De Rederijkerskamer: *Liefde boven al* van Haarlem houdt eenen optogt om de uitvinding der Boekdrukkunst te vieren.

VI. *De verdrukking door Spanje.* 1567. Voorstelling eener verrassing van een preek in 't veld, door de Spanjaarden. De overvallenen worden gevankelijk naar den kerker gevoerd.

VII. *De Unie van Utrecht.* 1579. Voorgesteld door den triomfwagen, getrokken door zes witte paarden. Allegorische voorstelling.

VIII. *Hollandsch grootheid.* 1650—1675. Eene reeks van groote mannen, uit den hoogsten bloeitijd der Republiek.

Het heerlijkste weder, de beste orde en eene zeer gepaste vrolijke stemming, door niet de minste onaangenaamheid gestoord, deden dezen avond in elk opzigt hoogst genoegelijk zijn. Studenten en inwoners van Utrecht ijverden als om strijd, ten einde eens regt hartelijk feest te vieren. Geheel Utrecht was des avonds in den wezentlijken zin des woords verlicht, en duizende en duizende van menschen wandelde of reden door de straten, ten einde bij herhaling, het heerlijke schouwspel van den optogt te zien.

GRONINGEN, 26 Junij.

Dingsdag morgen brak boven de gemeenten Delfzijl, Termunten, 't Zandt en omstreken een hevig onweder los, vergezeld van hagelslag. Te 8 uur sloeg de bliksem in een koren- en pelmolen te Delfzijl, waardoor de zoon aan een arm en een been was getroffen en de knecht drie ligte wonden aan een der beenen had ontvangen. Te 't Zandt sloeg de bliksem in den toren en zette de spits in brand; doch is spoedig gebluscht.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 25 Junij.

Heden heeft de Kamer de wet ter verplaatsing van de groote veemarkt van Smithfield naar buiten de stad aangenomen.

— De Tentoonstelling is gisteren door 66,792 en heden tot 2 ure door 58,558 personen bezocht; de ontvangst van gisteren was 3018 £ en het totaal der ontvangen gelden 245,151 £.

De voorwerpen in het gebouw zijn weder vermeerderd met een prachtige cassette, uit Buckingham-paleis gezonden, en een bijzonder grooten zwarten diamant van den Heer Mayer, te Liverpool, welke zoo hard is, dat alle pogingen tot bewerking tot hiertoe vruchteloos gebleven zijn. De steen weegt 350 karaat.

— Gisteren achtermiddag heeft in Southwark een brand gewoed, gelijk in langen tijd hier niet plaats had. Het waren de vijf uitgestrekte pakhuizen van den Alderman Humphrey, in welke eene verbazende hoeveelheid hop was gezolderd, waar de brand ontstond en die geheel tot puinhoopen zijn verkeerd. De schade wordt op ongeveer 200,000 £ begroot. Er was slechts voor 130,000 £ verwaarborgd. Men gelooft, dat dit ongeluk aan kwaadwilligheid is te wijten.

— Dezer dagen zijn bij Hartlepool de machinist en de stoeker der stoomboot Queen, met elkander handgemeen geraakt zijnde, in zee gestort en beide verdronken.

— Zaturdag heeft over de steden Holyhead, Chester en Birkenhead een vreeselijke orkaan, vergezeld van zwaren hagelslag, waardoor duizende ruiten verbrijzeld zijn, en hevigen regen gewoed, die als het ware een overstrooming veroorzaakte. Ook is de bliksem op onderscheiden plaatsen ingeslagen en heeft eenige menschen gedood.

FRANKRIJK.

PARIJS, 26 Junij.

In den op jl. Zondag gehouden Ministerraad is besloten, dat de President der Republiek naar Poitiers zou gaan. De bij die gelegenheid uit te spreken redevoering zal niet gelijk zijn aan die te Dyon, maar zeer gematigd. De Generaal Randon, de HH. Leon Faucher en Magne zullen den President der Republiek vergezellen.

— De President der Republiek heeft heden op het veld van Mars eene derde wapenschouwing gehouden over 10,000 man. Men zegt dat de kreten *Leve de Republiek* nimmer zoo talrijk zijn gehoord. De hitte was zoo groot, dat de troepen buitengewoon vermoeid waren. Een soldaat is op de plaats dood gebleven en een aantal anderen moest men naar hunne kazernen dragen. Toen de troepen aftrekken, hadden zij het voorkomen van een geslagen leger.

— Volgens een der dagbladen is het totaal der onderteekeningen voor de herziening, thans 650,203, behalve het depart. der Seine.

— De herzienings-commissie heeft eergisteren besloten: „De wetgevende vergadering, gezien art. 111 der constitutie, verklaart eene herziening der geheele staatsregeling, overeenkomstig dat artikel, wenschelijk."

De Heer Tocqueville is met 8 van de 15 stemmen tot Rapporteur benoemd.

— In Frankrijk zijn thans 49,000 gevangenen, waarvan 3000 in de cellulaire gevangenissen, 20,000 in de departementale gevangenissen, 18,000 in de centrale huizen van arrest, 8000 in de bagno's.

— Er zullen hier binnen kort proeven genomen worden met een rijtuig, dat door electriciteit in beweging wordt gebragt.

— Te Sarreguemines zijn door het schrikken der paarden van eene diligence, 4 landverhuizers, die bovenop zaten, over de borstwering eener brug in het water geworpen en gestorven; hunne vrouwen zaten in de diligence en waren van dit droevig voorval getuigen.

SPANJE.

MADRID, 20 Junij.

De Cortes heeft de Commissie benoemd, welke zich met het onderzoek van het ontwerp van schuldregeling zal bezig houden. Al de leden van de commissie zijn het ontwerp gunstig gezind. Het blad *Espana* beweert nogtans dat er tusschen de leden van het kabinet, omtrent het punt der herziening verschil van gevoelen bestaat, en dat het ontwerp eerst tegen het einde van Julij zou kunnen worden aangenomen.

ITALIE.

ROME, 17 Junij.

Niettegenstaande de krachtige maatregelen der Fransche militaire overheid alhier, is de orde en openbare veiligheid nog niet verzekerd. Eergisteren is de Kanselier van een der geestelijke geregtshoven, de Heer Evangelisti, aangevallen en met een dolk zwaar gewond. Denzelfden dag zijn twee Fransche Officieren in het gezigt getroffen met ontploffende zelfstandigheden, waardoor een hunner een oog verloor; door sigaren die zij hadden gekocht en aangestoken.

PRUISSEN.

De Regering van het Groothertogdom Baden heeft de gemengde huwelijken voor onwettig verklaard.

— Volgens berigten van Petersburg, is de schoonzoon des Keizers, de Hertog van Leuchtenberg naar Rotterdam vertrokken, om tot herstelling zijner gezondheid de zeebaden te gebruiken.

— In het Darkehemer district is men eene bende valsche munters op het spoor gekomen. Eene smidswerkplaats te Trempen was hun hoofdzetel, de vormen zijn reeds gevonden en 17 medepligtigen gearresteerd. Het hoofd der bende is een reeds herhaaldelijk gestrafte horologiemaker, die het middel had uitgevonden, om aan zijne stukken een misleidenden klank te geven.

TURKYE.

Omtrent eene opgerigte Akademie van Wetenschappen wordt nog medegedeeld, dat die Akademie waarvoor het lokaal nog gebouwd moet worden, eens in de maand zal vergaderen. De statuten bepalen onder anderen, dat zij uit 40 leden bestaat en ook buitenlandsche correspondenten zal hebben. Onder de eersten bevinden zich behalve den Opperten Mufti, Schlichul-Islam, de meeste hooge ambtenaren, ulema's en eenige hooge militairen; onder de buitenlandsche eenige Pacha's en de HH. Baron Hammer Purgstall, Branchi en Redhouse.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN brengen ter kennisse van de Ingezetenen, dat door den Stedelijken Raad is vastgesteld de navolgende plaatselijke verordening of Keure, waarvan afschrift aan Gedeputeerde Staten dezer provincie is ingezonden.

Keure op het losloopen van honden binnen de Stad Leyden.

Art. 1. Gedurende den tijd telkens door Burgemeester en Wethouders te bepalen en bij openbare afkondiging bekend te maken zullen geene honden dan gemuilband, waarvan het model ten Burele van de Stedelijke Policie te bezigtigen is, mogen losloopen, of aan gevels hekken of erven van huizen vastgelegd worden.

Art. 2. Gedurende den bij Art. 1 vermelden tijd zal met geene honden, voor wagens of karren gespannen, op de openbare straten mogen gereden worden, dan van een muilband voorzien.

Art. 3. De eigenaars of bezitters van honden zullen bij overtreding worden gestraft met eene geldboete van *drie gulden*. De honden die in strijd met deze bepalingen losloopende of vastliggend gevonden worden, zullen opgevangen, voorloopig opgesloten en binnen vier en twintig uren opgeëischt zijnde, tegen storting der boete aan den eigenaar teruggegeven en bij niet opeisching gedood worden, welke afmaking dadelijk zal plaats hebben, wanneer de honden niet kunnen worden opgevangen.

Art. 4. Afschrift dezer zal ingevolge art. 70 van het Reglement van het Bestuur dezer Stad, worden gezonden aan de HH. Gedeputeerde Staten van Zuidholland.

Aldus vastgesteld door den Raad der Stad *Leyden*, op 26 Junij 1851.

VAN LIMBURG STIRUM, *Wethouder.*

Ter Ordonnantie van denzelven,

v. PUTTKAMMER.

Zullende deze keure, [illegible] worden gelegd en de bij art. 1 vermelde tijd dadelijk een aanvang nemen.

En ten einde niemand hiervan onwetend zij, zal deze worden gepubliceerd en aangeplakt waar zulks gebruikelijk is.

Aldus gedaan te Leyden, den 26sten Junij 1851.

Burgemeester en Wethouder der Stad *Leyden*,

VAN LIMBURG STIRUM, *Wethouder.*

Ter ordonnantie van denzelven,

v. PUTTKAMMER.

Afgekondigd ten overstaan van HH. Burgemeester en Wethouders der Stad *Leyden*, op heden den 26sten Junij 1851.

VAN LIMBURG STIRUM, *Wethouder*.

Ter Ordonnantie van denzelven,

v. PUTTKAMMER.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 27sten Junij de Heer J. A. Herklots, van Middelburg, (Prov. Zeeland), in de Natuurkunde, na verdediging van zijn Specimen, continens: *Additamenta ad Faunam Carcinologicam Africae Occidentalis, sive descriptiones specierum novarum e Crustaceorum ordine, quas in Guinea collegit Vir strenuus H. S. Pel Praefectus Residentiis in Littore Guineae.*

Den 28sten Junij de Heer D. M. Rammelman Elsevier, van Curaçao, in de Regten, met *Theses*.

Denzelfden dag de Heer A. G. Kleyn, van Breda, in de Letteren, na verdediging zijner Quaestiones selectae: *de Attilicini Jurisprudentia cum annexis Thesibus.*

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 26sten Junij de Heeren C. B. van Hanswijk, van Zwolle, en J. J. A. van Steenbergen, van Borne (prov. Overijssel), beide in de Regten, met *Theses*.

KERKNIEUWS.

GRONINGEN, 26 Junij. Door den breeden Kerkeraad der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier is heden tot Predikant beroepen de Wel-Eerw. Z. Gel. Heer A. Rutgers van der Loeff, Theol. Doct. en Predikant te Leyden.

MEPPEL, 25 Junij. Uit het bekend gemaakt zestal Predikanten, heeft de Kerkeraad der Ned. Herv. Gemeente heden het navolgende drietal gemaakt: DD. Uden Masman, te Vollenhoven; Boon, Th. Dr. te Medemblik, en Carpentier Alting, te Purmerland.

ADVERTENTIEN.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 28 *Junij.* Van *f* 28 tot *f* 33.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 28 *Junij.*

Tarwe *f* 8.00 tot *f* 8.40. Rogge 5.80 tot *f* 6.20. Gerst *f* 4.50 tot *f* 4.70. Haver *f* 3.40 tot *f* 4.20. Paardeboonen *f* 5.00 tot *f* 5.30. Duiveboonen *f* 5.80 tot *f* 6.20.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 27 Junij.

	Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.	$58\frac{1}{8}$	$58\frac{3}{16}$	$58\frac{1}{8}$
Dito Certificaten . . . . „ 3 „	$68\frac{9}{16}$	$68\frac{11}{16}$	$68\frac{11}{16}$
Dito dito . . . . „ 4 „	89	$89\frac{1}{8}$	$89\frac{1}{8}$
Amortisatie Syndicaat . . . . „ 3½ „	—	—	—
Handelmaatschappij . . . . „ 4½ „	—	—	—
O. I. Leening . . . . „ 4 „	88	—	—
Dito Holl. Spoorweg . . . . „	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . „ 4½ „	$93\frac{1}{8}$	—	—
Haarlemmermeer . . . . . . „ 5 „	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 „ 5 „	106	—	—
Dito dito 1828 en 1829 . . . „ 5 „	$104\frac{3}{4}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833 „ 5 „	—	—	—
Dito 1840 . . . . „ 4 „	89	$89\frac{1}{8}$	$89\frac{1}{8}$
Dito bij STIEGLITZ & Co. . . „ 4 „	$88\frac{3}{4}$	$88\frac{7}{8}$	$88\frac{7}{8}$
Dito dito Nieuwe . . . . „ 4 „	$88\frac{9}{16}$	—	—
Inschrijving in Assign. . . . „ 6 „	—	—	—
Certificaten van dito . . . . „ 6 „	—	—	—
POLEN, Obligatiën . . . . . . „ 4 „	$77\frac{1}{2}$	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250, *f* „	—	—	—
Dito dito 1835 . . . . . „ 500 „	151	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £ à 5 pCt.	$15\frac{13}{16}$	$15\frac{7}{8}$	$15\frac{13}{16}$
Dito dito Onbep. Stukken . . „ 5 „	$15\frac{3}{4}$	$15\frac{13}{16}$	—
Dito Obligatiën . . . . . . „ 3 „	$39\frac{5}{8}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . . . . „ 3 „	36	$36\frac{1}{8}$	$36\frac{1}{16}$
Coupons Ardoins	$8\frac{5}{16}$	$8\frac{3}{8}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . „ 5 „	—	—	—
Dito . . . . „ 4 „	$63\frac{1}{2}$	—	—
Dito Metall. . . . . „ 5 „	$72\frac{7}{8}$	$73\frac{3}{8}$	—
Dito Nieuwe . . . . „ 5 „	$78\frac{5}{8}$	$78\frac{7}{8}$	$78\frac{7}{8}$
Dito 1847 . . . . „ 2½ „	$38\frac{1}{8}$	$38\frac{5}{8}$	—
BELGIE, Banc. . . . . „ 2½ „	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . . . „ 2½	$48\frac{1}{4}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £ 5	$91\frac{1}{4}$	—	—
PORTUGAL, te Londen . . . . „ 4 „	$33\frac{7}{16}$	$33\frac{1}{2}$	$33\frac{7}{16}$
Dito dito . . . . „ 4 „	$33\frac{3}{4}$	$33\frac{1}{2}$	$33\frac{3}{16}$
VENEZUELA, ... „ 3 „	$31\frac{5}{8}$	$31\frac{7}{8}$	—
MEXICO, ... „ 5 „	$31\frac{3}{8}$	$31\frac{11}{16}$	—
AMERIKA, Bankactiën	—	—	—

Grieken 2½.

Koers van het Geld. Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.70 à 75.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.

BIJVOEGSEL tot de *Leydsche Courant* van den 30sten Junij **1851.**

Verslag der redevoering van den Minister van Binnenl. Zaken, in de Zitting van de Eerste Kamer der Staten-Gen. van Donderdag 26 Junij.

De Minister van Binnenl. Zaken vangt zijne redevoering aan met de opmerking, dat eene wet als deze, te zeer ingrijpt in onderscheidene belangen, zich te zeer leent aan verschillenden uitlegging, dan dat men op eene algemeene bevrediging of toejuiching hopen mag; maar ieder verstandig man zal niettemin toegeven, dat wanneer er geene hoofdbezwaren van grondwettig of publiek belang bestaan tegen het geheel, men dan eene zoodanige wet behoort aan te nemen, ook al zijn er ondergeschikte punten die men individueel liever anders zou zien geregeld. Zoo doende zal men eene goede wet helpen tot stand brengen, wil men niet dat een ander ontwerp in de plaats zou treden, dat misschien ja eenige bezwaren die men opperde zou uit den weg ruimen, maar dat wederom bezwaren van anderen aard, grootere bezwaren zou te weeg brengen. Door sommige Sprekers zijn vooral bezwaren ontwikkeld van grondwettigen aard en vooral de laatste Spreker heeft deze doen uitkomen, dikwerf zeggende dat in dit of dat opzigt de Grondwet geschonden was. Hij die gewoon is aan de verschillende lezingen, waartoe eene grondwettelijke bepaling aanleiding kan geven, zal zich het woord *schennis* der grondwet, wanneer een betrokken artikel niet in zijn zin wordt opgevat, — niet ligtvaardig veroorlooven; vooral niet ten aanzien van een Gouvernem. dat een groot deel heeft gehad aan de tot stand brenging der tegenwoordige herziene Grondw. De Minister zegt dat niet om den Heer van Foreest te overtuigen, want hij gelooft niet dat die Spr. op dat punt voor overtuiging meer vatbaar is; maar hij zegt het alleen om te doen uitkomen dat de een zeggen kan: ik versta de Grondwet zóó, en de ander: ik versta haar anders. Maar om nu, wanneer men eene bepaling der Grondw. anders verstaat dan een ander, te zeggen dat die andere uitlegging schennis der Grondwet zou zijn, dit meent hij gaat te ver. En juist die omstandigheid, dat de eén zegt, dat de Grondwet vordert, wat de ander meent dat er mede in strijd is, juist die omstandigheid is een nieuwe grond om bescheiden te zijn omtrent het verschil van uitlegging, en de mogelijkheid van eene andere uitlegging dan die men persoonlijk er aan geeft, open en vrij te laten. In dergelijken toestand, en bij zoodanig verschil, blijft er inderdaad niets anders over dan de beslissing van het questieuse vraagpunt bij meerderheid van stemmen.

De meeste bedenkingen tegen deze wet waren ontleend aan het vermoeden dat zij zou strijden met het algemeen belang, en de Minister zal daarbij eenige oogenblikken stil staan. Een der Spr. uit Amsterdam, heeft zich beklaagd over den langzamen voortgang van den opbouw dien de Grondwet vordert. Die Spr. heeft zich daarbij niet voorgesteld wat er al verbonden is aan het zamenstellen van een dergelijk ontwerp van gemeentewet. De Minister gelooft dat als in een vol jaar, door een hoofd van een departement niets anders werd tot stand gebragt dan eene goede gemeentewet, zulk een jaar, een vruchtbaar jaar kan genoemd worden. En wanneer dit ontwerp wet zal zijn, dan zullen in anderhalf jaar tijds de drie voornaamste organieke wetten in het leven zijn geroepen. Hij twijfelt dan ook of er elders een voorbeeld kan bijgebragt worden van dergelijke raschheid, en dat wel in een land waar, bij alle goede eigenschappen waardoor het gekenmerkt wordt, snelheid of overhaasting zeker niet tot de gewoonten behoort. — Men had, zoo zeide men, bij het optrekken van het gebouw onzer nieuwe instellingen, inlandsche bouwkundigen behooren te raadplegen. De Minister wil niet beslissen of de Nederlandsche architectuur zich geheel te onthouden hebbe van de kennisneming van hetgeen in den vreemde omgaat, maar hij beweert dat die inlandsche bouwkundigen wel degelijk zijn geraadpleegd en dat er kennis genomen is van hetgeen hier te lande bestond. Maar zou het daarom denkbaar zijn dat het gebouw geenerlei verwantschap, geene gelijkenis hoegenaamd mogt hebben met wat in den vreemde omgaat, en dat wel in een' tijd als de tegenwoordige? Waarlijk indien men ons zoo wilde isoleren, het zou een verwijt zijn tegen hem die het beproefde en ook tegen de proeve zelve.

De eerste spr. uit Amsterdam heeft bezwaren geopperd tegen den gemeentelijken census, maar voegde er bij dat hij voor Amsterdam daarin geene reden van ongerustheid zag; hij vergat echter, dat door die bijvoeging ook het pleit voldongen was; want dat men dan ook voor geene enkele andere gemeente in het land, ongerustheid aangaande het bedrag van den census en zijne gevolgen behoefde te koesteren.

Centralisatiegeest was een ander bezwaar, tegen deze wet geopperd. De Minister merkt te dien aanzien op, dat deze wet moet te doen hebben met twee zaken: vooreerst de vrije gemeentelijke inrigting en ten tweede de regeling der betrekking van de gemeente tot het hooger gezag in den staat. Wat dat eerste vereischte betreft, heeft de Minister zich voorgesteld, dat de gemeentewet, in zoo ver het geldt de regeling der gemeentelijke inrigting, behoort te vestigen de algemeene vereischten van een welgeordend gemeentebestaan en dat zij tevens de noodige waarborgen daartoe moet bevatten. Nu vraagt hij, is bij deze wet, dat doel voorbij gestreefd, vooral ook in verband met de uniformiteit? Treedt het ontwerp die grenzen te buiten, en plaatst het zich integendeel op het gebied der vrije huishoudelijke inrigting? Hij gelooft het niet; hij meent veeleer dat de vrijheid der gemeentelijke inrigting is in acht genomen, en zorgvuldig onderscheiden van de betrekking der gemeente tot het hoogere gezag. En hij voegt er deze opmerking bij, dat waar de Grondwet spreekt van huishoudelijke vrijheid, de bedoeling niet is dat eene gemeente geheel en in alles vrij en bandeloos zou zijn, maar dat zij die huishoudelijke vrijheid beperkt tot datgeen wat aan de gemeente eigen is. Hij is misschien een der oudste van de nog levende strijders voor de gemeentelijke vrijheid; maar hij heeft haar nooit zoo opgevat, dat ze zou moeten ontaarden in een willekeurig handelen der gemeente omtrent datgeen, wat zij als gemeente gelijk heeft met alle andere gemeenten, en waaromtrent zij ook met alle anderen op gelijke lijn behoort gesteld te worden. Hij gelooft niet dat deze opvatting ligtelijk zal worden betwist, en als men hem aantoonen kan dat er bij deze wet inbreuk gemaakt zou zijn, op hetgeen aan den eigen vrijen wil en aan de eigenaardigheid van de gemeente moest worden overgelaten, hij zelf zou zoo iets verderfelijk achten, maar blijft volharden dat het tegendeel hier plaats heeft, en dat de vrijheid der gemeenten, in haar eigen huishoudelijken kring gehandhaafd is.

De Spr. uit Friesland heeft gemeend dat niet bij eene en dezelfde wet, uitvoering moest zijn gegeven aan art. 138 en 142 der Grondwet, maar dat daartoe twee wetten werden vereischt. De Minister heeft dat nooit zoo begrepen, daar toch de Grondwet zegt: de wet geeft algemeene regels, en hij was bovendien van oordeel dat het beter ware ook de belasting-regeling in de gemeentewet op te nemen, ten einde ook het onderzoek van die aangelegenheid meer te bevorderen, daar er toch nu ook gelegenheid geweest is de Prov. Staten op dat punt te hooren, en verdere raadpleging uit te lokken. — De Minister beantwoordt verder eenige bijzondere bedenkingen van dienzelfden Spreker. Zijn hoofdbezwaar en dat van anderen was gelegen in de bepaling van art. 255. De Grondwet sprak niet van regels, maar van algemeene regels, en daarmede waren uitzonderingen in strijd. Maar is niet in iederen regel het begrip van algemeenheid opgesloten? En als de wetgever de bevoegdheid heeft regels te stellen, mag hij dan de uitzondering niet toelaten? Buitendien, dat zelfde betoog zou ook toepasselijk zijn op vele andere artt. der Grondwet, waar sprake is van het stellen van algemeene regels, en nooit is dit in dien zin begrepen, dat de uitzonderingen buitengesloten zijn. Al stond art. 255 niet in de wet, de wetgever zou dezelfde bevoegdheid hebben, maar het voordeel van deze bepaling is, dat nu vooraf reeds de vorm bepaald wordt van zoodanige wet van exceptie.

Ja, maar er is onderscheid tusschen algemeene regels en stellige voorschriften. — Het kan somtijds waar zijn. Maar mag men daarom zoo ver gaan, om, als de Grondw. spreekt van algemeene regels, elk stellig voorschrift te verbieden. Buitendien, de Minister ontkent dat alles stellig voorschrift zou zijn; want de wet laat, in de toepassing, veel speling. De tolliniën zullen toch niet verdwijnen, zeide men. Zij zullen niet geheel verdwijnen, antwoordt de Minister, maar zullen over een groot deel van het land opgeheven worden, in afwachting van nog meerdere vrijheid. De Minister kan er ook hier niet te sterk op drukken, dat, wat op dit oogenblik voor velen nog onmogelijk schijnt, voor anderen later mogelijk zal worden, als het met andere oogen bezien zal worden. De Spr. uit Gelderland, die tegen de Kieswet, tegen de Provinciale wet en tegen deze Gemeentewet gestemd is geweest, heeft als resumé zijner rede te kennen gegeven, dat dit ontwerp de laatste zweem der gemeentelijke vrijheid zal doen verdwijnen; de Minister antwoordt daarop, dat hij integendeel van meening is, dat door deze wet eene gemeentelijke vrijheid zal geschapen worden, zooals nog nooit eene bestaan heeft, zoo lang Nederland in de geschiedrollen bekend is. Ook de bijzondere bedenkingen van dien Spr. behandelt en beantwoordt de Minister en doet daarbij vooral wat het belastingstelsel betreft, uitkomen, dat, als het toch waar is, gelijk men toegaf, dat de minvermogenden in de accijnsen zooveel meer bijdragen dan in andere belastingen — het dan ook niet meer dan billijk is, dat zij van nu voortaan iets minder door deze accijnsbelastingen zullen worden gedrukt.

Er zou, dit was een ander algemeen bezwaar van eenige sprekers, hier, bij de vereeniging van gemeenten, plaats hebben eene onteigening buiten de Grondwet en dus zou er zijn schending der Grondwet. — De Minister deelt in die meening niet, maar daardoor wordt de Grondwet niet geschonden, maar in een anderen zin als dien van die sprekers uitgelegd. Hij meent, dat de gemeente, onderdeel zijnde van den Staat, het leven of de dood der gemeente afhangt van de wet, gelijk de Grondwet dan ook de vereeniging toelaat. Maar met de ontbinding gaat datgeen wat aan dat deel vast is, over tot het ander deel waarmede het wordt zamengesmolten, en zij wordt dus wel vernietigd, maar om weder op te staan en herschapen te worden. Men mag ook niet uit het oog verliezen, dat, wat de gemeente *jure privato* bezit, niet in allen deele gelijk gesteld kan worden met wat het individu als zoodanig bezit, omdat het gemeentelijk bezit ondergeschikt is aan eene publieke bestemming. Hij zal niet treden in een twist met den Heer van Foreest over hetgeen deze verlangde, dat zij, die zich volksvrienden noemen, meerdere staathuishoudkundige kennis moesten bezitten, waarbij hij tot hen de les rigtte, dat het er niet op aan komt, dat het brood duur is, als er maar werk is. Hij wil alleen opmerken, dat die spr. zich niet met juistheid de vraag voor den geest gesteld heeft, of er bij duur brood veel werk zal zijn.

De Minister besluit zijne rede met de opmerking, dat daar aan den eenen kant deze wet is genoemd »eene krachtige Gouvernementele wet," dat aan den anderen kant meerdere vrijheid is verlangd dan deze wet geeft, het voor hem wel geoorloofd zal zijn, daaruit het besluit op te maken, dat de eischen van beiden op eene niet ongelukkige wijze zijn vereenigd, en dat deze wet dus zal zijn eene goede wet voor de Regering en eene goede wet voor de vrijheid. Als men met eene Gouvernementele wet bedoelt eene wet waarmede goed geregeerd kan worden, dan verklaart hij dat dit ook geweest is het doel van den ontwerper. Dat doel was niet dat er veel, maar dat er krachtig zou geregeerd worden. Niet eene willekeurige regering, maar eene regeling volgens bepaalde regels, geformuleerd in eene wet, waaruit een ieder zou kunnen leeren kennen: zijne regten en zijne pligten.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.